

ספר, סיפור וסוד הזיכרון

מסע אל עומק משמעות חג הפורים ומלחמת עמלק
בעקבות מאמרו של יהודה הרשלר

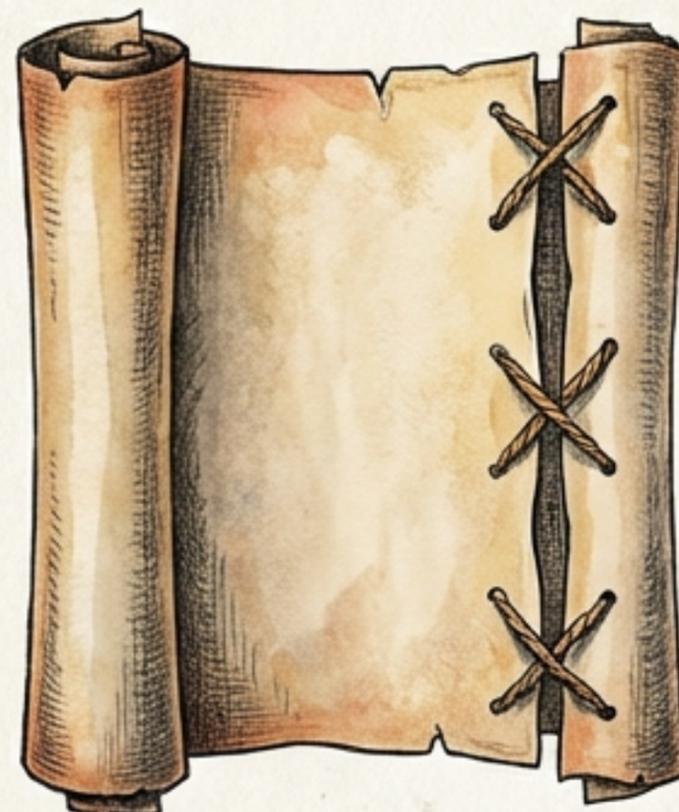
העולם הוא רצף הוליסטי של חיבורים.

פרולוג: המגילה בין 'ספר' ל'איגרת'

כספר

חיבור הדוק, נצחי ומובנה. עליה להיות תפורה בגידים (חומר מן החי).

כאיגרת

חיבור אוורירי, פתוח ורופף. די בתפירה של שלושה חוטי גידין משולשים.

חז"ל מלמדים אותנו על האופי הדואלי של המגילה: היא חיה במתח שבין גורל קבוע (ספר) לבין סיפור פתוח ודינמי שאנו כותבים (איגרת).

העולם נברא בסיפור: קריאה בספר יצירה

"בשלושה ספרים: בְּסֵפֶר וְסֵפֶר וְסֵפֶר" (ספר יצירה)

סיפור (Story/Connection)

הפעולה של חיבור

הבריאה אינה חפץ דומם,
אלא רצף של חיבורים.

ספר (Time/Number)

המדידה והחשיבה

לחיות באמת פירושו
'לספר' – לחבר את הרגעים
הנפרדים לכדי עלילה אחת
בעלת משמעות.

ספר (Space/Matter)

החומר הגולמי

האנטגוניסט: הפילוסופיה של ה'מקרה'

"אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְךְ"

מקריות (Randomness)

אין סיפור, אין הקשר.
האירועים הם אוסף של
תאונות.

קרירות (Coldness)

התכנסות בתוך העצמי,
חוסר יכולת להתחבר
ולהתלהב ('צננר').

טומאה (Impurity)

בידוד. ניתוק מהרצף
ההיסטורי והאלוהי.

הקרב על התודעה: ספק מול אמונה

עמלק = ספק

קהלת (ללא אמונה):
"הכל הבל". ייאוש הנובע
מראיית הרגע בלבד.
"מי יימר שיש תכלית?"

ישראל = אמונה

ראייה הוליסטית.
האמונה שיש 'חוט שני'
השוזר את כל המאורעות
לתכלית טובה.

**"האמונה היא היכולת לחיות בעתיד, לראות את
ה'מחר' בתוך ה'היום' החשוק."**

הנשק נגד הייאוש: כוחו של ה'מחר'

כשמשה שולח את יהושע
להילחם בעמלק, הוא אומר:
'מחר אנוכי ניצב על ראש
ראש הגבעה!'

האיכר זורע באדמה חשוכה
מתוך וודאות שתצמח תבואה.
האמונה היא היכולת לצאת
מהשיתוק של ה'עכשיו'
ולהשליך יהבך על הצמיחה
שתבוא.

הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו

"וַיְהִי יָדָיו אֶמוֹנָה"

ידי עשיו

שליטה דרך כוח
ומציאות פיזית מנותקת
(איש שדה).

קול יעקב

שליטה דרך משמעות
ותפילה. משה מחבר את
את הידיים (החומר) אל
הקול (הרוח).

שושן הבירה: כשהסיפור הלך לאיבוד

הפור (The Lottery):
המן מהמר על הכאוס.
הוא מניח שאין השגחה,
השגחה, שאין סיפור, שיש
מזל עיוור.

היהודים בגלות איבדו את
'הדרך' ונהנו מסעודת
אחשוורוש. הם שקעו
ב'עכשיו' ללא עתיד.

מרדכי, לעומת זאת,
מתעקש על הסיפור:
'רווח והצלה יעמוד
ליהודים...'

המפנה: בלילה ההוא נדדה שנת המלך

המלך מבקש את
הזיכרונות'.

המלך מבקש את 'ספר הזיכרונות'.
הנס של פורים הוא נס של רצף.
פתאום מתברר שאירוע 'מקרי'
מהעבר הוא המפתח להצלה בהווה.

המגילה מגלה את האסתר:

הספר מחבר את הקצוות וחושף את ההשגחה.

האיגרות השניות: לשכתב את המציאות

איגרות המן: להשמיד ולהרוג

איגרות מרדכי: להיקהל ולעמוד על נפשם

האיגרות השניות לא ביטלו את המציאות הפיזית (הגזירה נותרה), אלא יצקו לתוכה משמעות חדשה.

'קיימו וקיבלו היהודים': העם בחר מחדש בתורה ובגורלו מתוך אהבת הנס, כשותפים לכתיבת לכתובת הסיפור.

הניצחון באמצעות הזיכרון

"כְּתַב זֶאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ"

אנחנו מנצחים את ה'מקרה'
והשכחה של עמלק
באמצעות הזיכרון.

• **בספר:** קיבוע הנצח.

• **באוזני יהושע:** המסירה החיה
מדור לדור.

אנחנו מוחים את ה'זכר' של עמלק (אידיאולוגיית המקריות) על ידי הצבת הזיכרון
הישראלי (ההשגחה) במקומו.

פורים: חג החיבור והנתינה

"וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים"

השמחה בפורים אפשרית רק על ידי פריצת גבולות העצמי ('עד דלא ידע') וחיבור לזולת. זהו התיקון ל'קור' ול'בדידות' של עמלק.

אפילוג: סיפורי אלף לילה ולילה

כמו שחרזדה, שמצילה את חייה על ידי טוויית סיפור מתמשך, כך אסתר והעם היהודי מחזיקים את המוות במרחק על ידי המשכיות הסיפור.

**כל עוד הסיפור נמשך, המוות לא יכול לשלוט.
החיים הם היכולת להגיד 'המשך יבוא'.**

החיים שלך הם מגילה

אנו חיים במתח שבין המקרה לבין הייעוד. האתגר שלנו הוא להיות 'סופרים':
לשזור את אירועי היומיום לכלל סיפור בעל משמעות.

המשמעות מתגלה בסוף, כשאנו מביטים
אחורה ומבינים ששום דבר לא היה מקרי.

“סוף דבר הכל נשמע”